

Antti Tuomainen

TOP
Krimi

**TEMNÝ
AKO MOJA
DUŠA**

TEMNÝ
AKO MOJA
DUŠA

Antti Tuomainen

**TEMNÝ
AKO MOJA
DUŠA**

Z fínčiny preložil Andrej Rády

slovar

Copyright © Antti Tuomainen 2013
Published by agreement with Salomonsson Agency
Slovak edition © Vydavateľstvo SLOVART, spol. s r. o.,
Bratislava 2014
Translation © Andrej Rády 2014

ISBN 978-80-556-1189-1

Všetky práva vyhradené. Žiadna časť tejto knihy sa nesmie reprodukovat' ani šíriť v nijakej forme, žiadnymi prostriedkami, či už elektronickými, alebo mechanickými, vo forme fotokópií či nahrávok, alebo prostredníctvom súčasného, alebo budúceho informačného systému a podobne, bez predchádzajúceho písomného súhlasu vydavateľa.

Mojej mame

Tak spieval som mŕtvej mame
a mama rozumela mi.
Tu vtisla bozk na čelo moje,
pod' do náruče synu milý:
Ten verí životu, ten zas snu,
oba jedno sú – len keď veríš mu!
Viera ti bude pevnou pravdou.
Ver synu môj sile snov!

EINO LEINO: *Usmievavý Apolón*

Na úvod

Strela muža a teraz mala ústa plné krvi. Veci do seba zapadali, i nezapadali. Čo urobila nesprávne? Podľa všetkého nič. A predsa – čeľusť jej vyskočila z kĺbov, zlomený malíček a prstenník na ľavej ruke mala skrútený bolesťou a to horšie ešte len malo prísť.

Nepochopiteľné, ako rýchlo leteli myšlienky, čo objavovali, čo videli a pripomínali.

Za ostatný rok sa jej život celkom zmenil. Vlastne nie celkom. Úplne sa jej život zmenil pred trinástimi rokmi, keď sa jej narodil syn. Ale za ostatný rok sa život otvoril, akoby sa papier pokrkvany v dlani narovnal, búrka ustúpila a vyšlo slnko, čo sa roky skrývalo za obzorom.

Počula, že v okamihu veľkej tiesne už vlastne nijaká tieseň nejestvuje; buď umrieš hneď, alebo upadneš do takej veľkej paniky a hlbokého šoku, že ani nechápeš, že umieraš.

To, samozrejme, nebola pravda. Jej myšlienky boli zreteľné ako málokedy.

Videla, aký krásny bol život pred tým, čo zočila dlhý a blýskavý nôž. Jej syn. Jej život. V tomto poradí. Tá myšlienka svojím jasom ožiarila vnútro auta, stiesnený priestor bez vzduchu, ktorý horúčkovitá plastová zeleň prístrojovej dosky sfarbovala, ani čo by vstúpili do ponorky a ponorili sa do kilometrovej hĺbky. Myšlienka však pod hladinou nezostávala. Rozjasňovala októbrové popoludnie, čo sa plazilo vonku, hustý sivý záves, dážď, pripomínajúci hmlu, v skutočnosti to však bola voda, a to mrazivo studená. Tá myšlienka vyplnila jej tridsaťdva rokov a ona zrazu vedela, čo má a čo nemá význam.

Keby bolo dosť času, azda by sa aj zasmiala. Keby bol ešte čas, stihla by sa – ako praktický človek s pozitívnym

vzťahom k životu – zamyslieť nad tým, že všetko mohlo byť ešte horšie. Stihla by preletieť životom bez toho, aby pocho-
pila jeho krásu, videla zázraky pred sebou i vôkol seba. Aj
teraz mohla byť zahrabaná v čomsi celkom druhoradom.

Namiesto toho sa rukami bránila pred bodnutiami noža. Dlhý oceľový nôž jej znova prepichol kožu. Jej útlu, štíhlu ruku. Široký chladný nôž. Prenikol pletencom dlane do zá-
pästia. Znova si povedala, že toto sa deje, lebo stretla muža a zoznámila sa s ním. Opakovala si stále znova. Pravda ju
desila. Stretla muža a rukami sa bránila bodnutiam noža. Medzi dvoma vecami sotva mohol byť väčší rozdiel. Na-
priek tomu tá prvá viedla k tomu, čo sa tu dialo. Spomenu-
la si na americký film, v ktorom sa unavený policajt usilo-
val zhrnúť podstatu života mladšiemu kolegovi. Čokoľvek
sa môže stať hocikomu a kedykoľvek, povedal ten policajt.

Zrejme áno.

No napriek tomu.

Znova pomyslela na syna. Odrazu tu bola hŕba vecí, o kto-
rých mu mala povedať. A tie veci odrazu šliapali po sebe,
bežali jedna cez druhú, potkýnali sa a mliaždili sa pod ďal-
šími a ďalšími, čo útočili mocnejšie. Jej syn. Aspoň chlapec
by mal vedieť...

Ako veľmi ľúbila...

Vyžiadalo si to obetovanie.

Potrebovala väčšmi natiahnuť ruku. Znamenalo to vy-
stavieť hrud' i brucho zúrive sa mihajúcemu nožu.

Usilovala sa posunúť dopredu, koľko to len dovolil bez-
pečnostný pás. Koľká irónia, že ho nazývali bezpečnost-
ným pásom. Čohosi sa zachytila rukou, zlomila si necht. Zadr-
apla rukou čo najďalej dozadu za vlastnú šiju, zabo-
rila nechty tak hlboko, ako jej len zostávajúce sily dovoli-
li. Bola si istá, že špičky nechtov sa zaryli do kože, bola si
istá, že zacítila na prstoch krv a mäso.

Tak sa odplatila. Otvorila náruč. Nôž sa jej zabodol do
hrude.

Sila unikala. Už si necítila ruky. Za okamih pochopila, že
má ruky v lone, a videla, že pod nechtami, ktoré sa neodlo-
mili, s výnimkou tých, čo boli na zlomených prstoch, bola
hŕba kože a krvi inej farby ako jej vlastná.

Aspoň niečo.

Nôž sa už nemihal.

Pochopila, že nezadržiava dych. Išlo o to, že už dýchať nevládala.

Chcela von z auta. Pomyslela si – jasne a zreteľne –, že musí utiecť, vytrhnúť sa a vypadnúť.

Zároveň cítila, že letí, plachtí k teplému, priateľskému slnku.

Zdalo sa, že jej túžba sa plní.

Akoby letela k svojmu synovi.

O dvadsať rokov neskôr

September 2013

V iných podmienkach, v inom čase by som sa už rozhodol. Vedel som, kto som.

Lesklé čierne vlasy, hojné ako girlandy, jej klesali na plecía a chrbát, krátka ofina dovoľovala vyniknúť jej výrazne nakreslenému obočiu. Oproti bledej, takmer bielej pokožke vlasy vyzerali ako havranie perá rozosiata na bielučkom snehu. Rovnaká nepreniknuteľná čerň sa opakovala v dlhých pokojných mihalniciach. Spod nich na mňa hľadeli neústupné belasosivé oči. Celkový dojem bol zmesou pokoja a bezpečnej prevahy a ešte čohosi ďalšieho, čo som takto, pri prvom stretnutí, nestihol zachytiť. Pochopenie toho čohosi ďalšieho by si v prvom rade vyžadovalo, aby som vstal z tmavohnedého koženého kresla, obišiel oválny starožitný stôl z orechového dreva a usadil sa vedľa útlej ženy na svetložltú pohovku zaoblených tvarov. To som však nemal v úmysle, dokonca z viacerých dôvodov. Prvý, samozrejme, spočíval v tom, kto bola tá žena. Volala sa Amanda Saarinenová. Pohár s vínom si položila na stôl. Na okraji pohára zostal ako malíček široký a dlhý prúžok tmavočerveného rúžu.

„Ty si nový domovník.“

Tri horné gombíky na čiernom svetri so širokým golierom mala rozopnuté. Už predtým som zaznamenal, že táto štíhla žena stavila na plastickú chirurgiu. Výsledok pripomínal nepravé starožitné pohovky, na ktorých sme sedeli. V kytici kvetov umiestnenej na stolíku sa opakoval motív žltých aj oranžových kvetov a erbov na tapete pokrývajúcej stenu za ženou. Vyzerala, ani čo by sedela v namaľovanom obraze.

„Nevyzeráš ako domovník,“ pokračovala a podala mi ruku ponad stôl. „Zabudla som sa oficiálne predstaviť, som Amanda Saarinenová.“

„Aleksi Kivi. To nič,“ povedal som, stisol som jej ruku a cúvol som späť na svoju pohovku. „Domyslel som si, že ty si Amanda. Ja som tu zatiaľ iba týždeň. Možno sa ešte zmením a budem vyzeráť ako domovník.“

Amanda sa takmer usmiala. Mala o dva roky menej ako ja, teda tridsaťjeden. Znovu vzala do ruky pohár s vínom. Bolo pol dvanástej, predpoludnie.

„Domovníci bývajú nízki, územčistí päťdesiatroční dobráčikovia. Nosia montérky s hrbou vreciek, na opasku asi stopäťdesiat kľúčov a multifunkčný nôž a taký ten mobil, čo vydrží aj potopenie. Za nechtami majú špinu. Keď im človek čosi hovorí, nepočúvajú. Zdá sa, že ty počúvaš, čo rozprávam. Alebo nie?“

„Isteže, počúvam.“

„A nechty máš čisté. Celkom nedomovnícke.“

Amanda si odchlipla z pohára.

„Naozaj si sa chcel dostať sem?“

„Áno.“

„Prečo?“

„Je to zmena.“

Amanda na mňa pozrela svojimi sivobelasyými očami.

„Isteže. A oproti čomu?“

„Prinajmenšom oproti rekonštrukciám bytov. Som vyučený tesár a robil som ten džob najmenej desať rokov. Hlavne rekonštrukcie bytov. Pre zmenu som chcel mať na starosti iba jeden objekt. Taký, kde sa dá v pokoji sústrediť a robiť všetko, ako sa patrí.“

To posledné bola pravda. Nie celá pravda, ale čistá pravda.

„Aj ja by som rada našla niečo, čo by som chcela robiť.“

„Myslím si, že to príde, keď nadíde pravý čas.“

„Ja si myslím, že ten čas už uplynul.“

Nič som nepovedal.

„A čo ďalej?“ spýtala sa Amanda potom. „Bol si tesár, a čo ďalej?“

„Ďalej toho nie je veľa. Pol druhu roka som mal antikvariát v Kalliu pri Medveďom parku. Vôbec to nešlo. Predával som knižky prilacno, lebo som chcel, aby ich ľudia čítali.“

„Zaujímavé,“ povedala Amanda, „ale neznelo to veľmi úprimne.“

Dopila víno. V pohári zostala už len slza na dne.

„Čo ti povedali o tomto mieste?“ spýtala sa.

„Že je to miesto dôležité pre rodinu, skôr zdroj energie, ako miesto, kde sa iba býva.“

„Azda sa to dá povedať aj takto. Povedali ti niečo o tom, že ak sa človek pozrie na vec realisticky, býva tu tridsiatnička, ktorá už nemá nijakého priateľa?“

Pozrel som na Amandu.

„Tomu ťažko uveriť.“

„Ťažko uveriť, že sa tu niekto ukrýva, alebo že ten kto si nemá priateľa?“

„Oboje. Ale do toho ma vlastne nič nie je.“

„Asi nie,“ povedala potichu.

Sedeli sme pred dvojkrídlovými dverami s delenými tabuľkami. Veraje a priečky dverí žiarili bielobou po čerstvom nátere. V jasnom a bezoblačnom vetrístom dni začínajúcej jesene za oknami šumelo žlté, zlaté a sýtočervené listie. More trblietajúce sa za stromami sa rozprestieralo až po obzor. Nad tým všetkým odpočívala vysoká a kobaltovo modrá obloha. Bolo ťažké predstaviť si za jej jasom a priezračnosťou tmavý a studený vesmír. Napriek tomu tam bol. Celkom iste tam bol.

Zdalo sa, že Amanda na mňa zabudla. Bez jediného záchvevu v tvári upierala oči buď na dvor, alebo na more. Znova som si spomenul na Mirju. Pripomenul som si to dobré, čo som konečne dosiahol a čo som opustil, aby som mohol prísť sem a urobiť to, čo som mal urobiť.

Rozhliadol som sa okolo seba. Túto miestnosť nazývali halou. Bolo to dobré označenie miestnosti s rozlohou sedemdesiatich štvorcových metrov, najväčšej na statku. Tlmené žlté tapety ohraničovalo sivé drevené obloženie siahajúce do výšky pásu. Zo stropu viseli dva rovnaké krištáľové lustre, ktoré počas týždňa, čo som bol v dome, ani raz nerozsvietili.

Vlastne som nebýval v dome samom. Mal som vlastnú izbičku s kuchynkou na kraji hospodárskej budovy.

„Stretol si ho?“ prekvapivo sa spýtala Amanda.

„Koho?“

„Otca, samozrejme.“

Samozrejme.

„Nie.“

V očiach sa jej zablysko.

„A Markusa?“

„Máš na mysli Markusa...“

„Áno, Markusa Harmalu, otcovho vodiča.“

„Nie. Ako by mohol byť tu, keď tu nie je Henrik?“

Amanda sa netvárila, že by chcela odpovedať na moju otázku.

Pozrela sa mi priamo do očí.

„Koľko ráz sa s tebou zhováral?“

„Tri.“

„Vrátane tých smiešnych psychologických testov?“

„Tie nie sú až také smiešne. Keď zarátam aj testy, tak štyri razy.“

„Otec chce mať zrejme istotu,“ povedala Amanda, ale neznelo to veľmi presvedčivo. Vzala do ruky prázdny pohár od vína, chvíľu naň hľadela a potom znova zdvihla pohľad.

„Čo si robil, keď som ťa sem zavolala?“

„Šiel som do suterénu skontrolovať spotrebu vody a podobne, lebo tam namontovali ten nový...“

„Tak je. Budeš musieť ísť a pokračovať v práci. Samozrejme. Ja som už aj tak bola na odchode. Nechala som si auto tamto vpredu?“

„Nechala,“ odvetil som. „Ak je tvoj ten čierny range rover. Stojí pred dverami.“

Amanda mi čítala myšlienky.

„Jeden pohár vína,“ povedala a usmiala sa. „Som v poriadku, môžem šoférovať.“

Nemal som dôvod, aby som s ňou o tom viedol spory. Amanda vstala z pohovky, ja som urobil to isté. Nasledoval som ju von. Vietor sa mi ihneď pustil do vlasov a chladil pokožku, ktorá sa vnútri stihla zahriať, takmer rozhorúčiť. Amanda kráčala cieľavedomými krokmi. Kdesi nablízku zaspieval posledný tohtoročný drozd. Prišli sme k autu.

„Chcela som sa s tebou stretnúť,“ povedala Amanda. „Nie je mi ľahostajné, kto tu udržiava poriadok. Z rôznych dôvodov.“

„Rozumiem,“ odvetil som.

Stáli sme od seba na menej ako meter. Pri pohľade zblízka boli Amandine oči lesklé a tvrdé. Vietor jej pohadzoval

čierne vlasy do tváre. Keď zavial príhodným smerom, začítal som vo vzduchu pach alkoholu.

„Dovi,“ povedala Amanda a jediným pružným pohybom sa usadila v aute.

Tereniak vyhrabal v štrku na dvore hlboké ryhy. Range rover zmizol v brezovej aleji a ja som sa zhlboka nadýchol septembrového očistného vzduchu. Doslova som si uľahčene vydýchol.

V iných podmienkach, v inom čase.

Možno.

Nie však teraz.

Policaisti zazvonili pri vchodových dverách, keď som jedol celozrnnú kašu a postával pred televízorom. Bol zapnutý, hoci som nesledoval program.

Povedali svoje mená, oznámili, že sú z kriminálnej polície a spýtali sa, či môžu vstúpiť. Nepovedal som nič, mal som trinásť rokov a ústa som mal plné studeného nízko-tučného mlieka a kašovitých odrobiniek.

Policaisti nečakali, kým prehltne. Vošli dnu a kráčali do obývačky. Požiadali ma, aby som si sadol.

Mali na sebe obleky a úzke kravaty, uzly na nich si uvoľnili. Hľadeli na mňa so smutnými tvármi. Pod očami mali belasé a fialové vačky, ťažké a navreté. Chvíľu sme sedeli potichu a potom sa ma spýtali, či mám nejakého blízkeho príbuzného, koho by bolo možno privolať.

Mamu, povedal som.

Nieкого iného, povedal policajt. Mal žlté zuby.

Pokrútil som hlavou.

Otca? Spýtal sa druhý z policajtov. Mal najvyššie a najlesklejšie čelo, aké som kedy videl.

Pokrútil som hlavou.

Tetu? Strýka? Babku? Dedka?

Pokrútil som hlavou. Boli sme s mamou iba dvaja.

Nič nám nechýbalo.

Zavolám na sociálku, povedal ten so žltými zubami tomu s lesklým čelom a vstal a šiel do kuchyne telefonovať.

Sedeli sme potichu s tým s lesklým čelom. Žltozubý čosi mrmlal za stenou. Vrátil sa a prikývol hlavou kolegovi. Ten s lesklým čelom si odkašľal, hoci v hrdle nič nemal.